

Migren Tanılı Hastalarda Ağrıyı Felaketleştirme ve Dürtüsellik

Hatice Harmancı¹, Birsal Kul²

¹ KTO Karatay Üniversitesi, Sosyal ve Beşeri Bilimler Fakültesi, Psikoloji Bölümü, KONYA

² Kastamonu İl Sağlık Müdürlüğü Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon Merkezi, Nöroloji Bölümü, KASTAMONU

ÖZET

AMAÇ

Migren ruhsal yakınmaların sıklıkla eşlik ettiği baş ağrısı türlerindedir. Ağrının niteliksel ve niceliksel özellikleri, ağrıyı algılama şekli hastanın yaşam kalitesi üzerinde etkilidir. Hastalığın kronik seyirli olması yaşam kalitesini olumsuz olarak etkilemesi kişileri daha tahammülsüz ve dürtüsel hale getirebilmektedir. Bu çalışmadaki amacımız ‘migren tanılı hastaların ağrıyı felaketleştirmeleri ve dürtüsel davranışları/düşünceleri açısından sağlıklı kişilere göre bir farkları var mı?’ sorusuna cevap bulabilmek ve bu farklılığın kliniğe etkisini araştırmaktır.

YÖNTEM;

Çalışmanın örneklemini, Konya Seydişehir Devlet Hastanesi Nöroloji polikliniğine başvuran, Uluslararası Baş Ağrısı Sınıflaması (ICHD,2004) migren tanı ölçütlerine göre uygun 42 hasta ile baş ağrısı yakınması olmayan 41 sağlıklı gönüllünün oluşturduğu iki gruptan oluşmuştur. KTO Karatay Üniversitesi Tıp Fakültesi Etik kurulundan çalışma izni alınmıştır. Çalışmaya, 18-65 yaş aralığında olan, verilen ölçekleri anlama ve uygulamaya engel akıl, ruh ve fiziksel hastalığı olmayan, çalışmaya gönüllü olan kişiler dahil edilmiştir. Katılımcılara araştırmacıların hazırladığı sosyodemografik form, Ağrıyı Felaketleştirme Ölçeği, Barrat Dürtüsellik Ölçeği-11 uygulanmıştır. Ek olarak migren tanılı hastalardan hastalıklarının özellikleriyle (hastalığın süresi, aylık atak sayısı, tedaviye yanıt gibi...) ilgili bilgiler toplanmıştır. Çalışma verilerini analizi SPSS (versiyon 25) programı ile yapılmıştır.

BULGULAR;

Çalışmaya katılan hasta grubu 42 (n=38 kadın, n=4 erkek) kişi olup yaş ortalaması 34,59 / 11,46'dır. Hastaların %40,5'i ilkokul, %9,5'i ortaokul, %21,4'ü lise, %28,5'i üniversite mezunudur. Hastaların %73,8'i evli, %14,28'i bekar, %11,9'u boşanmıştır. Demografik özellikler açısından kontrol grubu da benzer özellikler taşımaktadır. Hastalık süresi ortalama 10,95 yıldır. Aylık ortalama atak sayısı aylık ortalama 5,5'dir. Bu hastalardan %11,9'u

tedaviden hiç yanıt alamadığını %9,52'si ise tedavide tam remisyon sağlandığını bildirmişlerdir. Migren hastalarında ağrıyı felaketleştirme toplam ve alt ölçek puanları sağlıklı gönüllülerden anlamlı olarak yüksek bulunmuştur. Toplam puan 20,30/15,45 ($t=4,66$), alt ölçeklerde; çaresizlik puanı 9,23/7,30 ($t=4,99$), ruminasyon puanı 6,80/4,98 ($t=5,16$), büyütme puanı 4,26/3,66'dır ($t=3,44$). Dürtüsellik açısından incelendiğinde her iki grup arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ancak hasta grupta atak sayısının artmasıyla toplam Barrat puanı ($r=0,225$), plan yapamama ($r=0,217$) ve hareketlerdeki dürtüsellik ($r=0,285$) ilişkili bulunmuştur. Ağrıyı felaketleştirme klinik bütün verilerle pozitif yönde ilişkilidir. Hastalıkta ağrıyı felaketleştirmenin ya da dürtüsellik cinsiyetle bir ilişkisi bulunamamıştır.

SONUÇ;

Migren hastalarında ağrıyı felaketleştirme (çaresiz hissetme, büyütme ve ruminasyon) belirgin olarak daha fazla olup, hastalığın seyrini de belirgin olarak kötüleştirmektedir. Hastaların dürtüsellik düzeyinde anlamlı farklılık bulunamamıştır ancak dürtüsellik varlığı kliniği olumsuz olarak etkilemektedir. Klinik iyilik halini artıracak için migren hastalarında ruhsal destek ve bunun için yönlendirilme önemlidir.